

Textus: Bír 5,1-9. 12. 21. 31.: „Azon a napon így énekelt Debóra és Bárak, Abínóám fia: A fejedelmek Izráel élére álltak, és önként harcra kelt a nép: áldjátok hát az Urat! Halljátok, királyok, figyeljetek, fejedelmek! Én most az Úrnak éneket mondok, zsoltárt zengek az Úrnak, Izráel Istenének. Amikor Széirből kijöttél, Uram, amikor Edóm mezején lépdeltél, rengett a föld, csepegett az ég is, vizet csepegtettek a fellegek is. Remegtek a hegyek az Úr színe előtt, még a Sínai is, Izráel Istenének, az Úrnak színe előtt. Anát fia, Samgar idejében, Jáél idejében kihaltak az ösvények; akik útra keltek, rejtett ösvényeken jártak. Hiányzott a vezetés, hiányzott Izráelből, mígnem fölkeltem én, Debóra, fölkeltem én, Izráel anyjaként. Új isteneket választottak, de aztán folyt is a harc a kapuknál, ám pajzs meg dárda nem volt látható a nagyvezernél Izráelben. Szívem Izráel vezetőié, akik önként keltek föl a népből. Áldjátok az Urat! (...) Serkenj, serkenj föl, Debóra, serkenj, serkenj, mondj éneket! (...) Folytasd, lelkem, teljes erővel! (...) ...akik szeretnek, legyenek olyanok, mint a felkelő nap ereje teljében! És béke lett az országban negyven esztendeig.”

Kedves Testvérek!

1. **Harc.** A világunk harcban áll. Harcolunk talán egész életünkben: hogy meghalljanak, hogy észre vegyenek, hogy megszerezzünk vagy épp el tudjunk engedni dolgokat. Az életben maradásért, egészségért, az elsőbbségért, a szeretetért, törődésért... mindenért harcolunk és ez a harc ma szerintem jóval intenzívebb és felpörgetettebb, mint az élhető lenne. Talán a fogyasztás, a gazdaság, a termelés csúcsra járatott működése, meg persze a még mindig velünk lévő fejlődésbe vetett hit – vagy épp a közelgő pusztulás elől való menekülés hajtja ezt – minden esetre harcolunk. És ebben nem lehet huzamosabb ideig létezni. De legalább is végtelenül el lehet fáradni. Krónikusan és gyógyíthatatlanul fáradt mindenki. És nem a mindennapi fáradtságról beszélek, mert annak ezer oka lehet, hanem egzisztenciális fáradtságról: mivel a létünk fennmaradásához, az élethez, az előre jutáshoz harc kell, ezért az offenzív és deffenzív hadműveletek sokaságában elfáradunk. Azaz kezdeményezünk, támadunk, cselekszünk és védekezünk, határokat tartunk, képviseljük magunkat nagy erővel.
2. **Indok.** Félelmetes, de nagyon jó indokokat lehet találni a harcoláshoz. Jobbnál-jobb ellenségeket lehet találni, célokat és ügyeket, amiért küzdeni kell. Egy ellenséges és állandóan harcoló világban élünk, ami békét kíván, de maga gerjeszti a harcot és munkálja az ellenségeskedést. A képzelt ellenségből hamar kézzel fogható lesz, s akár mi magunk válunk ellenséggé mások számára. Ez a dinamika uralja a nagy narratívákat, az egész világunkat meghatározó történeteket, a világpolitikát, a közéletet, de a munka világát és a családokat is. Mindebben pedig megmutatkozik az Istentől elszakadt ember természete, a bűn természete: a végtelen önimádat.
3. **Önimádat.** Igen, az önimádat. A végletesen önmagát imádó embernek nagy szüksége van a küzdőtérre: a harcra, az ellenségre, hogy átélhesse a győzelem katarziséját. Szükség van ellenségre, akit eltaposhat, szurkolókra, imádókra, akik támogatják őt, akik együtt harcolnak vele. A harc a lételeme, hogy felülkerekedjen, hogy végső soron megistenüljön. Christopher Lasch történész az önimádatról, a nárcisztikus társadalomról ír „Az önimádat társadalmá” című könyvében, erről a társadalmi emberi jelenségről, kortünetről - már 40 évvel ezelőtt! És a helyzet azóta csak romlott. Ebben élünk és ez hat ránk nagyon mélyen.
4. **Lelki harc.** És ez azért rendkívül veszélyes, mert mindehhez a közeghez és működéshez nagyon könnyű találni bibliai párhuzamot, hitben élő emberként a lelki/szellemi harc félreértelmezésével folyamatos harcban élni az életünket. Állandóan ellenséget találni és mindig harcolni valamivel a végkimerülésig. Harcolunk a bűnnel, a kísértés ellen, a gonosszal, a démonokkal, szellemi hatalmasságokkal, harcolunk a hitetlenekkel, Isten ellenségeivel... mindenkivel, Isten nevében. És a végén észre sem vesszük, de mi magunk dicsőülünk meg. És átélhető a hön áhított katarzis.
5. **Maradjatok veszteg.** S bár a Biblia sok helyen beszél arról, hogy a hit szép harcát harcoljuk és nem test és vér ellen van harcunk és hogy álljunk ellen az ördögnek, de arról is szól, hogy álljunk veszteg, mert Isten harcol értetek és hogy Jézusnak adatott minden hatalom és Ő győzi le az ellenséget. Észrevétlenül vesszük ki a kardot Urunk kezéből és nyomulunk előre az Ő nevében. S mikor eben az ember elfárad, akkor sodródik, tehetetlenné válik, feladja, csalódik Istenben. Elhagyjuk útközben az értünk harcoló Istent, valójában teljes szerepzavarba kerülünk észrevétlenül.
6. **Tanú.** Debóra az énekében arról tanúskodik, hogy Isten harcol, hogy Övé minden hatalom és dicsőség. Debóra tanú, Debóra bíra, de felismeri, hogy kicsoda Isten és bizonyosságot tesz róla, hogy Isten harcolt a népéért. Győzelmi éneket énekel a népéért küzdő, a szövetséghez hűséges Istenről, aki nem hagyja elveszni a Benne bízókat. Debóra felismeri, hogy a történeteken keresztül hogyan munkálkodott Isten. Úgy tűnik, hogy...

7. **Isten a világunkban lépdel.** Jelen van és cselekszik – ez tanúságának lényege. Jelen van és az énekben úgy látszik: a természet, a teremtet világ hamarabb észreveszi őt, mint saját népe. Vannak tehát a konkrét történetek: tényleg egy konkrét ellenséggel való megküzdés: az összefogás és annak hiánya, a segítők, az önfeláldozók és a hőstettet végrehajtók, meg a távolmaradók sokasága. S van egy vezető, ő, aki felkelt és vállalta a feladatát, amit Isten rábízott. De nem emiatt nyerték meg a csatájukat. Hanem mert Isten jelen volt és hűséges volt. Miért győztek akkor Izrael fiai?
8. **Szövetség.** A szövetség miatt győztek. A veszedelem ugyanis emiatt jött: elhagyták az Urat, idegen Isteneket imádtak. S amikor Istenhez fordultak, akkor megtörtént a szabadítás. Visszatértek a szövetséghez. Ez egy teljesen más dinamika: a szövetségben Isten megmenti a népet. A nép létének célja ugyanis nem a folyamatos harc, hanem az élet: a lét öröme, sokasodás, a föld betöltése: s hogy jó gazdaként műveljék azt. Hogy éljék és élvezzék az Istennel helyreállt, megbékélt kapcsolat gyümölcseit. Hogy Isten rendje szerint élje az életet és dicsőítse szerető Istenét a nép – és közben örüljön az életnek, hogy áldás legyen. Ezért az állapotért folyik a harc. Nem önmagáért és nem egy állandó harcos állapot fenntartásáért. Lehet, hogy amikor állandóan harcolunk, titkon mi is ezt az állapotot vágyjuk, de nem tudjuk megragadni, sosem érünk el oda.
9. **Béke.** A szakasz végén azt olvastuk, hogy béke volt az országban negyven évig. Negyven év. Egy teljes generáció – vagy másfél mai mértékek szerint. Béke. Shalom, rendezett állapot. Ahol biztonság van. Az a békesség, amiben élhető az élet. Debóra énekében ezt a mintázatot látni, ez az élet mintázata: Isten harcol és helyreállít és aztán békét ad. A szövetségben élésnek ez a dinamikája. Mit tegyünk hát, mire hív Isten bennünket, Isten ma élő népe?
10. Ha mi magunkat a szövetség népeként definiáljuk, akik Krisztus áldozatáért az Övéi vagyunk, vajon hogyan tekintünk a saját életünkre, Isten népe életére? Mi a szövetséges nép hogyan kell harcoljunk és az-e a dolgunk, hogy jól felszívjuk magunkat és erősítsük: „**Folytasd lelkem teljes erővel...!**” – ahogy Debóra énekelt? **Krisztus visszajöveteléig.**
(...) Mi, Isten népe, aki a Nagy Történetben az egyház korszakában élünk, amikor az evangélium az egész világon hirdettetik, tudhatjuk az Írásból, hogy nem egy könnyű időszakban élünk. Tudhatjuk, hogy a helyzet nem feltétlenül lesz könnyebb, sőt, Krisztus visszajövele előtt a helyzet fokozódni fog és egyre kiélezettebb küzdelmek lesznek szerte a világban. Mi Isten népe ebben a helyzetben nagy távlatokban? A kijelentésből azt láthatjuk, hogy a Krisztushoz való hűség a dolgunk: aki mindvégig kitart, az üdvözülni fog – olvassuk. Tanúi vagyunk Krisztusnak, hirdetjük az evangéliumot, vállaljuk az ezzel járó küzdelmet, konfrontációt, de nem az az út, hogy mi majd legyőzünk nagy harcokban minden ellenséget és majd végül visszajön Krisztus, hogy velünk ünnepeljen. Ő fogja legyőzni ellenségeit. És mindeközben megőrzi az Ő egyházát.
11. **Krisztus győzött.** Mire van hát szükségünk? Lássuk Krisztust és magunkat is egyre realisabban, egyre valóságosabban. A mi megváltónk, a Királyok Királya és az Uraknak Ura tényleg harcolt: a világunkban lépked. A legdurvább csatát megharcolta, amikor hű maradt mindhalálig és legyőzte a bűnt, a halált, a legnagyobb ellenséget, amihez képest Sisera egy kis porszem volt csupán... Ő megszerezte a legnagyobb győzelmet nekünk. Emiatt nem kell végig harcolni az életedet. A küzdelmek, amikbe pedig kerülsz, abban érted harcol. Ha szellemi küzdelem, ha bármilyen valós helyzet jön: Ő harcol, te pedig csak bíz rá magadat.
12. **Krisztus a mi napunk.** Ezt olvastuk a Bírák könyve 5. fejezetének végén: „De akik szeretnek, legyenek olyanok, mint a felkelő nap ereje teljében!”. Én ebben az Igében csak Krisztust látom. Krisztust, akiről így prófétáltak születésekor: „meglátogat minket a felkelő nap a magasságból, hogy világítsa azoknak, akik sötétségben és a halál árnyékában lakoznak, hogy lábunkat a békesség útjára igazítsa.” (Lk 1, 78-79) Igen, Ő az a Jézus, Aki annyira szerette az Atyát, hogy vállalta küldetését. Aki annyira szerette az Övéit, hogy odaadta önmagát értük és kitartott minhalálig. Aki elküldte a Szentlelket, hogy ne maradjanak egyedül az Övéi és vele lehessenek egész életükben. Aki annyira szeret, hogy hajlékot, helyet készít nekünk a mennyek országában és aki velünk akarja tölteni az örökkévalóságot. Ő olyan, mint a felkelő nap ereje teljében: Ő a mi királyunk! Mi pedig visszatükrözhetjük az Ő fényét. S az Ő jelenlétében az életünk gyógyulhat, de mindvégig meg fog maradni gyógyuló félben lévő, de összetörtségét és ember voltát elfogadó teremtménynek, akit egész életén át Krisztus hordoz. Lehetünk kicsik, lehetünk sebezhetők és gyengék a mi erős Istenünk kezében.

Isten szabadítsa meg minket a romboló és a megistenülés lehetőségét magában hordozó harcoktól. Segítsen felismerni a valódi küzdelmet. Ő tanítsa meg arra, mit jelent jól bánni magunkkal és átengedni Neki a harcokat, a győzelmet és rá bízni magunkat teljesen.

Az Úr harcol az Ő népéért. Ő harcol értünk is. A sorsod a kezében van. Bíz hát rá magadat. Krisztus a mi napunk és pajzsunk.

Ámen!

Thoma László